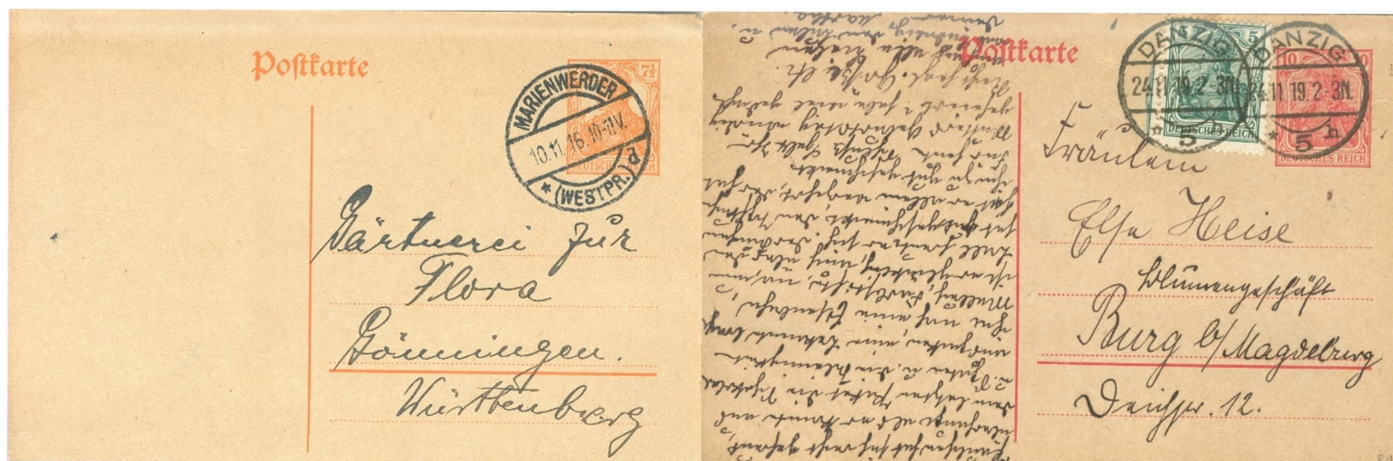

Germania in Polen (2)

Afb 20 Briefkaart uit Marienwerder (Westpr.) van 10-11-1915 (links) en een uit Danzig (rechts) van 24-11-1919.

2 Gebieden waar Polen aanspraak op maakte

Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog hebben de Polen onder leiding van legerleider Piłsudski het idee om Polen in zijn oude glorie te herstellen. Men wil alle gebieden die ooit Pools waren bij het land voegen. De voorstellen worden bij de vredes conferentie in Versailles op tafel gelegd. In Versailles wordt besloten dat voor de gebieden Allenstein, Marienwerder en het oostelijk deel van Silezië volksraadplegingen zullen worden gehouden om tot een beslissing te komen. Danzig en omstreken wordt een Freie Stadt onder controle van de Volkenbond.

In al deze gebieden werden de Germania zegels gebruikt totdat de commissies voor volksraadpleging met hun taak begonnen. Voorbeelden hiervan zien we in afb 20, een briefkaart uit Marienwerder en een briefkaart van Danzig

Afb 21 Allenstein

Germania zegels zonder opdruk mochten vanaf dat moment niet meer voor frankering gebruikt worden. In de loop van mei en juni kwamen de definitieve zegels in omloop. Dit waren Germania zegels voorzien van een opdruk in de vorm van een ovaal. Tussen de twee ovalen een tekst en binnen de ovalen de tekst "traite/de-versailles/art 94 et 95" (afb 23), in het Frans, de taal van de Commissie.

Nadat het gebied aan Duitsland werd toegewezen, waren vanaf 20-8-1920 Duitse zegels weer geldig voor frankering. De zegels met opdruk mochten nog tot 13-9-1920 worden gebruikt, eventueel in combinatie met Duitse zegels (afb 24).

2.1 Allenstein

Op 14-2-1920 begon de Commissie voor Volksraadpleging met haar taak. Op dat moment waren de Germania zegels nog gewoon in gebruik. De Commissie liet Germania zegels van een opdruk voorzien met de tekst "plébescite/olsztyn/allenstein" (afb 22). Deze zegels waren vanaf 3-4-1920 op de postkantoren verkrijgbaar. De

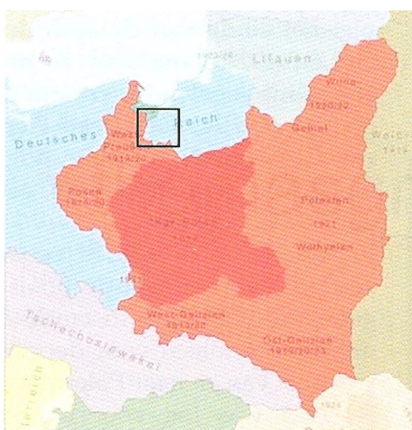
Afb 22 links 1e uitgave van de Commissie voor Volksraadpleging
Afb 23 rechts 2e uitgave van de Commissie voor Volksraadpleging

Afb 24 Kaart van 9-9-1920 naar Sleeswijk met een combinatie frankering van een Duitse zegel en twee opdrukzegels van de 2e uitgave. Leuk is de tekst op de achterzijde van de Markenvetriebstelle: Zegels van de volksraadpleging kunnen niet meer besteld worden. En dat terwijl ze wel op de adreszijde zitten.

drag van Versailles zou zij eigen postzegels uitgeven die vanaf 13-3-1920 verkrijgbaar waren op de postkantoren. Deze postzegels werden in Milaan gedrukt. Er waren grote problemen met de levering van met name hogere waarden. Daarom werd besloten om Germania zegels van een opdruk "Commission/Interalliée/Marienwerder" te voorzien (afb 26a). Deze zegels hadden slechts een kleine oplage en werden vanaf 27-3-1920 verkocht. Het probleem was daarmee tijdelijk opgelost. Hoge waarden voor met name pakketten, bleven een probleem en men besloot om Germania zegels van 2, 2½, 3 en 7½ Pfennig te voorzien van dezelfde opdruk plus een waarde (1,2,3 of 5 Mark) (afb 26b). Deze eerste zegels van de 1 Mark opdruk werden op 21-4-1920 aan de postkantoren geleverd. Later volgden de zegels met de andere opdrukken met Mark waarden.

2.2 Marienwerder

Afb 26b Opdrukuitgave met Mark waarde van 21-4-1920

Afb 25 Marienwerder

Ook voor de Kreis Marienwerder werd in het Verdrag van Versailles bepaald dat er een volksraadpleging zou komen.

De Commissie kwam op 17-2-1920 aan in Marienwerder. Volgens het Ver-

Afb 26a Opdrukuitgave van 27-3-1920

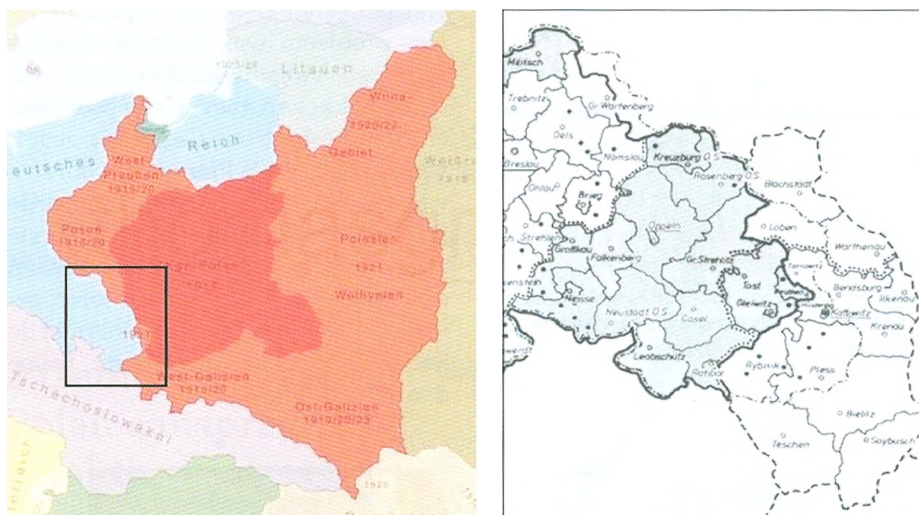
Afb 27 Combinatie van de Commissie voor Volksraadpleging en Germania zegels van 22 augustus 1920

Op 16-8-1920 vertrok de Commissie en mochten er weer Duitse zegels gebruikt worden. Tot 14-9-1920 mochten de door de commissie uitgegeven zegels ook nog gebruikt worden zodat combinaties met Germania zegels mogelijk waren (afb 27).

eert van 60 tot 2200. Van deze zegels zijn verschillende vervalsingen in omloop om de filatelisten een "plezier" te doen.

Voor de stad Danzig en omgeving besluit men in Versailles al dat het een gebied wordt met de naam Freie Stadt Danzig, dat onder controle komt van de Volkenbond. De Volkenbond zorgde voor een Hoge Commissaris. Van 1923 tot 1925 was dat de Nederlander Joost Adriaan van Hamel.

2.3 Opper Silezië

Afb 28 Opper Silezië. Het deel van Silezië dat na de opstanden bij Polen kwam, is het open gebied aan de rechterzijde van de kaart. Het grijze gebied bleef bij Duitsland.

Hoewel het verdrag inging op 10-1-1920 werden er nog gewoon Germania zegels zonder opdruk gebruikt (afb. 31). De eerste Germania zegels met opdruk Danzig (afb. 32) verschenen op 14-6-1920. De Germania zegels zonder opdruk mochten nog tot 19-7-1920 gebruikt worden.

Na de eerste uitgifte verschenen er nog een groot aantal Germania zegels met diverse opdrukken. Er verscheen zelfs een serie van 3 zegels met opdruk voor luchtpost (afb. 33).

Pas op 31-1-1921 verschenen de eerste eigen postzegels, maar dat betekende niet het einde van de opdrukzegels. Op 6-5-1921 verscheen er nog een Germania zegel met een extra waarde opdruk (afb 34). De meeste Germania zegels met opdruk bleven nog lange tijd geldig voor frankering, een deel zelfs tot 31-3-1923.

In de stad Danzig werd in januari 1920 een postkantoor van de Poolse post gevestigd. In eerste instantie diende dit kantoor alleen voor doorzending van post van en naar Polen. Pas vanaf 5-1-1925 was het voor het publiek opengesteld. Germania zegels zijn voor dit postkantoor door het publiek niet gebruikt

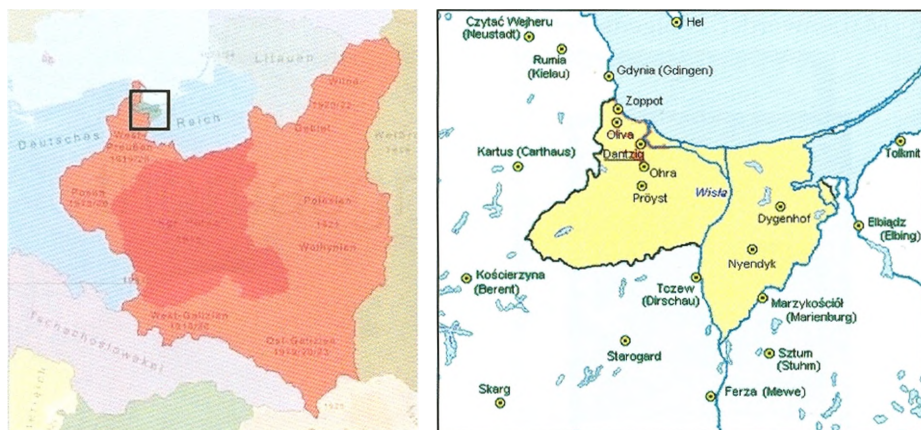

Afb 29 Voorbeelden van Oppelner Notausgaben

Jan Mulder en Jan Jansen

3 Danzig

De Commissie voor Volksraadpleging kwam op 12-2-1920 in Opole aan. Op 20-2-1920 kwamen postzegels van de Commissie aan het loket beschikbaar. Vanaf dat moment mochten er geen Duitse zegels gebruikt worden. De (Franse) Commissie gebruikte van 14-2-1920 tot 20-2-1920 Germania zegels met handstempel CIHS in een cirkel voor haar correspondentie (afb 29). CIHS is de afkorting voor Commission Interalliée pour la Haute-Silésie. Deze zegels staan bekend onder de naam "Oppelner Notausgabe". Van deze uitgave zijn maar weinig echte exemplaren bekend. De oplage vari-

Afb 30 Danzig

Verantwoording afbeelden en landkaarten

afb 14 komt uit het boek Post and Philately in Wielkopolska (editor Antoni Karwacki), april 1993.

Voor alle landkaarten geldt dat het linkergedeelte komt van de website <http://www.thomasgraz.net/glass/map-PL-1923.htm>

afb 2 <http://www.memoireonline.com/07/13/7221/Les-deplacés-allemands-apres-la-seconde-guerre-mondiale.html>

De landkaarten uit de rechterzijde van de verschillende afbeeldingen komen uit de volgende boeken of van websites

afb 3 https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Poland_during_World_War_I

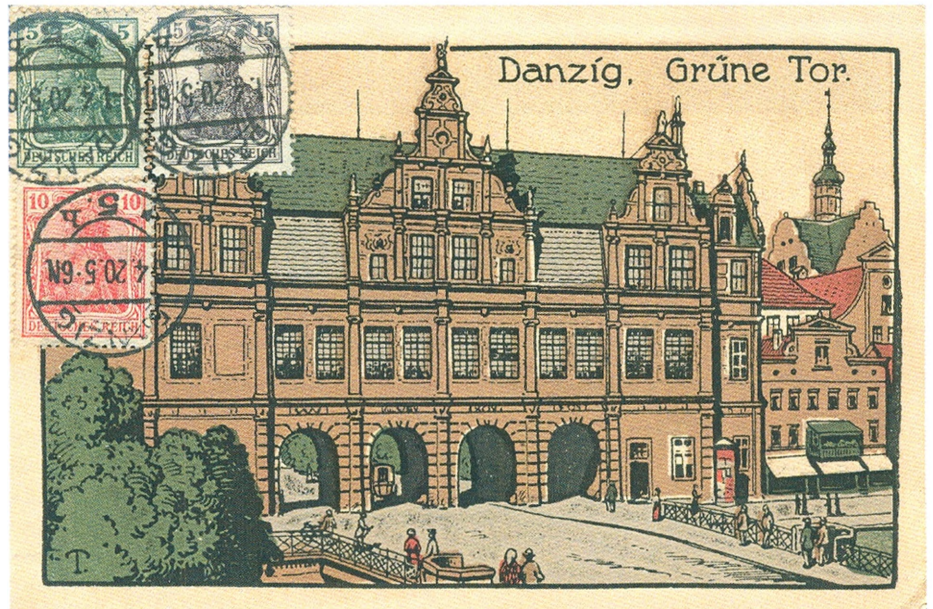
afb 11 http://brandenburg.rz.htw-berlin.de/Posen_Aufstand.html

afb 18 en 28 uit Ortsnamenverzeichnis der Ortschaften jenseits von Oder und Neiße, M. Kaemmerer, 1988.

afb 21 <https://nl.pinterest.com/pin/105834659969260404/>

afb 25 <http://www.territorial.de/dawp/marien45.htm>

afb 30 <http://steen.free.fr/rtc/colonies.html>

Afb 31 Kaart uit Danzig met frankering op de voorzijde van 1-4-1920 naar Parijs.

Afb 32 (links) Eerste uitgifte Germania zegel met opdruk Danzig

Afb 34 (rechts) Laatst op 6-5-1921 uitgegeven Germania zegel met een extra waarde opdruk

